

ДОКЛАД

за изпълнението на мониторинга на питейните води в област Велико Търново за 2023 година

На територията на област Велико Търново на систематичен здравен контрол към края на 2023 г. подлежат водоизточниците на **85 зони на водоснабдяване**, от които **3 големи** и **82 различни категории малки зони** на водоснабдяване, както следва:

Зони на водоснабдяване	Брой на зоните
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 10 000 м ³ /ден до 100 000 м ³ /ден	1
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 1000 м ³ /ден до 10 000 м ³ /ден	2
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 100 м ³ /ден до 1000 м ³ /ден	14
Зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода от 10 м ³ /ден до 100 м ³ /ден	57
Зони на водоснабдяване с обем вода до 10 м ³ /ден	11
Общо:	85

През 2023 г. изпълнението на мониторинга на питейните води, е както следва:

Водоизточници за питейни нужди		2023 г.	
		гр.А	гр.Б
Централни	план	440	111
	изпълн.	470	128
Общински	план	2	-
	изпълн.	1	-
Ведомствени	план	6	1
	изпълн.	7	1
Местни	план	16	
	изпълн.	15	
Минерални	план	10	
	изпълн.	43	

Контролът върху обектите за питейно-битово водоснабдяване през 2023 г. е осъществен, съгласно дадените указания от МЗ за планиране на дейността, като са взети предвид и някои специфични регионални проблеми.

Актуализирани, съвместно с „ВиК Йовковци”, община Стражица и ръководствата на 5 фирми, експлоатиращи ведомствени водоснабдителни системи, и са съгласувани 7 мониторингови програми. Извършени са съвместни проверки с водоснабдителните организации на всички централни и ведомствени водоизточници, и водоснабдителни съоръжения относно качеството на обеззаразяване на водата, състоянието на санитарно-охранителните зони и поддържането на съоръженията.

В края на всяко тримесечие са извършени проверки за изпълнение на графици за собствен мониторинг на питейните води на „ВиК Йовковци” ООД.

В област Велико Търново за централно питейно-битово водоснабдяване се използват **260 водоизточника**, от които най-важно значение има язовир „Йовковци”. Мониторингът на питейните води е осъществен, съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата (обн., ДВ, бр. 30/2001 г.), предназначена за питейно-битови цели и съгласуваните мониторингови програми с водоснабдителните организации. Пробовземането е извършено от инспекторите в отдела и служител от дирекция „Лабораторни изследвания”, в съответствие с утвърдените от директора на РЗИ графици за пробонабиране по райони (по лъчове по населени места).

Данните от мониторинга на питейните води в област Велико Търново показват следното:

През 2023 година са изследвани общо 598 броя проби води от централни водоизточници, от които: **22 броя (3,68%)** са нестандартни по микробиологични показатели и **59 броя (9,87%)** – по органолептични и химични показатели.

Отклоненията по микробиологични показатели са следните:

- отклонения по показател с индикаторно значение *коли форми* (КФ) и показател с безусловно здравно значение *Ешерихия коли* (ЕК) са установени в пробите от населените места на 9 зони на водоснабдяване - Вонеща вода (пробите са от Вонеща вода и Райковци), Димановци (пробата е от Войнежа), Йовковци (пробата е от Балканци), Любенци (пробата е от Ново Градище), Блъсковци (пробата е от Усои), Долно Шивачево, Горски Сеновец (пробата е от Горски Сеновец), Димча (пробата е от Върбовка). ведомствената водоснабдителна система на „Родопа – Г. Оряховица – 96“ ЕООД, град Елена.

- по показател с безусловно здравно значение *Ентерококи* отклонения са установени във водите на 10 зони на водоснабдяване – Вонеща вода (пробата е взета от Райковци), Димановци (пробата е взета от Войнежа), Йовковци (пробата е от Балканци), Любенци (пробата е от Ново Градище), Блъсковци (пробата е от Усои), Долно Шивачево, Горски Сеновец (пробата е от Горски Сеновец), Средно село (пробата е взета от Средно село), Хаджидимитрово, Димча (пробата е взета от Върбовка);

- само по показател коли форми в 3 зони на водоснабдяване - Блъсковци (пробата е взета от Блъсковци, Николаево (пробата е взета от Николаево), Средно село) пробата е взета от Средно село.

Взетите контролни проби води са стандартни.

Отклоненията по химични показатели са съответно:

- по показатели с безусловно здравно значение – *нитрати* 17 зони на водоснабдяване Вързулица, Страхилово, Никюп, Ст. Стамболово, Иванча, Орловец, Алеково, Г. Студена, Деляновци, Козловец, Овча могила, Ореш, Совата, Червена, Каранци, Камен, Лозен, Стамболийски (пробата е от Сухиндол) и Коевци;

- по показател с индикаторно значение – *желязо* зона на водоснабдяване Б. Сливово;

- по показател с индикаторно значение – *калций* – зони на водоснабдяване Николаево (с.Асеново);

- по показател хром (с. Драгомирово и с. Совата).

През отчетната година е проведен учестен контрол върху населените места с режимно водоподаване, за което в РЗИ постъпва два пъти месечно информация от ВиК „Йовковци” ООД – Велико Търново. Не е извършено пробонабиране от село Теменуга, поради трайно въвеждане на режимно водоподаване в населеното място и осигуряване на минерална вода за живущите от Община Стражица.

Осъществен е контрол и на водата от водопроводната мрежа на **5 от 9-те ведомствени водоснабдителни системи за питейно-битови цели** в областта, включващи **11 водоизточника**, с изключение на „Домат“ АД, община Лясковец поради нефункциониране на предприятието, на „Зорница Кесарево“ ООД, с. Кесарево, община Стражица, поради временно водоснабдяване на предприятието от зона Йовковци. Не е осъществено пробонабиране и от ПГСС „Боруш“, с. Крушето поради преустановяване на учебните занятия в учебната база в с. Крушето и от хотелски комплекс „Бряста“, гр. Дебелец, поради преустановена дейност.

От изследваните 8 проби по 1 не отговарят по химични и органолептични показатели и микробиологични показатели на изискванията на Наредба №9 (12,5%).

През отчетния период са изследвани 15 броя проби води от **местни обществени водоизточници**. Отклонения от изискванията на Санитарно-технически норми и правила за водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода (ДВ бр.41/70 г.) са установени в 1 броя (6,66 %) от пробите - по показател коли титър, а по химични показатели (нитрати) са нестандартни 4 броя (26,66 %). Не е осъществено пробонабиране от 2 местни водоизточника – в Горна Оряховица и Драганово поради пресъхването им.

Изследвани са **43 проби води** по микробиологични показатели от 5 минерални водоизточника (в с. Овча могила, с. Обединение, гр. Полски Тръмбеш, гр. Свищов и с. Вонеща вода), от които 26 или 60,47% отговарят на изискванията на Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите. През 2023 г. отклонения по Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите са установени в пунктове от водопреносната мрежа и плувните басейни за балнеопрофилактика в летните къпални в гр. Полски

Тръмбеш и с. Обединение по показатели Колиформи, Псевдомонас аеругиноза, общ брой на мезофилните аеробни микроорганизми при 22°C, и общ брой на мезофилните аеробни микроорганизми при 37°C.

Във връзка с контрола на качеството на натуралните минерални води в област Велико Търново са издадени общо 3 предписания, от които:

- 1 до директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ за провеждане на проучване за установяване на причините за влошените микробиологични показатели на минералната вода от КЕИ Вонеща вода;
- 2 до кмета на Община Полски Тръмбеш за изясняване на причините за влошените микробиологични показатели на минералната вода и за провеждане на оздравителни мероприятия, с цел постигане качества на водата, съответстващи на Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите.

Издадени са 2 заповеди за временно спиране експлоатацията на Обществени бани – летни къпални в гр. Полски Тръмбеш и с. Обединение, до отстраняване на констатираните несъответствия, съответно последвани от две заповеди за възстановяване експлоатацията им след отстраняване на констатираните несъответствия.

Във връзка с контрола на качеството на питейните води в област Велико Търново през 2023 година са издадени общо 19 предписания, от които:

- 17 бр. до управителя на „ВиК Йовковци“ ООД за провеждане на необходимите мероприятия за осигуряване качества на питейната вода в съответствие с Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели за селата Вонеща вода, Върбовка, Хаджидимитрово, Бадевци, Блъсковци, Войнежа, Райковци, Балканци, Ново Градище, Усои, Николаево, Горски Сеновец, Средно село, Долно Шивачево и Виноград с установени несъответствия по микробиологични показатели, както и за селата Совата, Драгомирово и Българско Сливово - с установени несъответствия по химични показатели;

- 1 до управителя на „Родопа – Г. Оряховица – 96“ ЕООД за провеждане на необходимите мероприятия за осигуряване качества на питейната вода в съответствие с Наредба №9 във ведомствената водоснабдителна система, с установени несъответствия по микробиологични показатели;

- 1 до кмета на село Димча, община Павликени за обозначаване с трайни надписи „ВОДАТА Е ЛОША ЗА ПИЕНЕ“ на местните водоизточници „Начовска чешма“ и „Джамийска чешма“ в село Димча, съгласно Санитарно - технически норми и правила за строителство и експлоатация на съоръженията при водоснабдяването на населените места и промишлеността с питейна вода.

Периодично през отчетната година са изготвяни информации до Министерство на здравеопазването, БДДР – Плевен и „ВиК Йовковци“ ООД при установяване на несъответствия в качествата на населените места в областта, съдържаща данни за предприетите от наша страна мерки и предвидените действия от водоснабдителните организации по съответните казуси.